



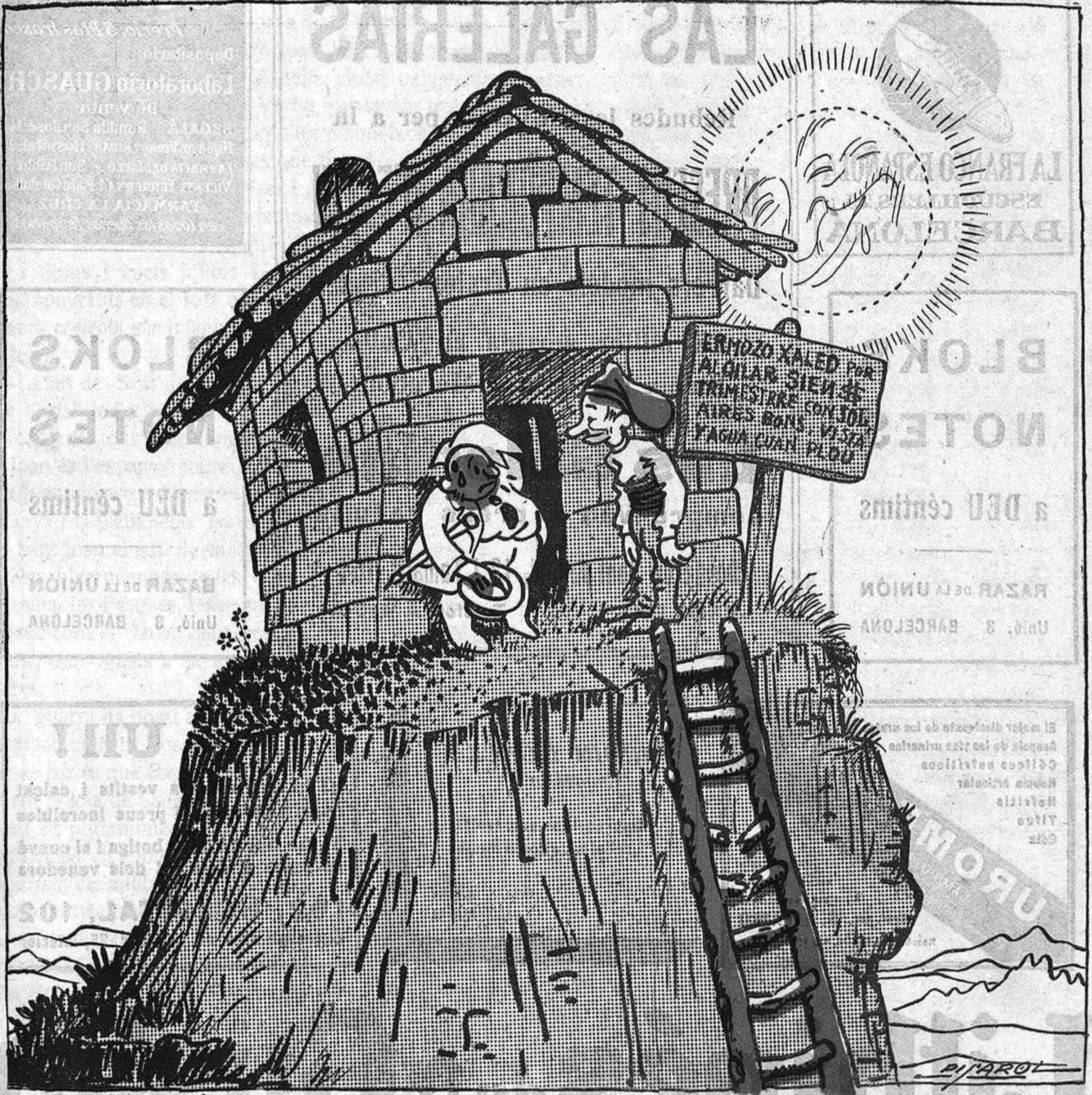
# L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

*Periodic humoristic*

Núm. 2061 :: ANY XL

15 cèntims = Atrassats 30

BARCELONA 27 DE JUNY DE 1918



**CERCANT TORRETA**

—Si hi hagués un bon «Water» sí, que me la quedaria.



# PERFUMES amb LOCIONS de "MYRURGIA"

**CALÇATS FINS  
I ECONÒMICS  
DE TOTA MENA**



**LA FRANCO ESPAÑOLA  
ESCUDILLERS, 25  
BARCELONA**

**MAGATZEMS**

## **LAS GALERIAS**

Rebudes les Novetats per a la

## **PRESENT TEMPORADA D'ESTIU**

Darrers models en Trajos i Bruses

La millor surtida en Colls  
Ploma i Pelerinas Marabout

## **Las Galerías**

sempre ven a preus reduïts

Ronda de Sant Antoni, 13 i Tamarit, 164

PREU FIXE

Telèfon A 4464

**ANTIGUO JARABE  
Y  
PILDORAS ANTIRREUMÁTICAS**

## **"GUASCH"**

Precio: 5 Ptas frasco

Depositorio:

Laboratorio "GUASCH"

De venta:

SEGALÀ · Rambla San José, 14

Hijos de VIDAL Y RIBAS · Hospital, 2

FARMACIA DEL LICEO · San Pablo, 1

VICENTE FERRER Y CA Plaza Cataluña

FARMACIA LA CRUZ

en todas las buenas farmacias.

## **BLOKS NOTES**

a DEU céntims

**RAZAR DE LA UNIÓN**

Unió, 3 BARCELONA

## **BLOKS NOTES**

a DEU céntims

**BAZAR DE LA UNIÓN**

Unió, 3 BARCELONA

El mejor disolvente de los uratos  
Acopia de las vías urinarias  
Cólicos nefríticos  
Reuma articular  
Nefritis  
Tifus  
Gota.

**UROMETINA**

LAMBIOTTE HERMANOS  
Summos · Urotropina · Hexametileno tetramina · Formina

PIDASE

folleto explicativo. Muestras

a los señores médicos

Agte. gen.: S. NAVARRO

Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

**Antoni López**  
Impressor

Impressions comercials  
Treballs de totes menes

Olm, 8, interior  
Telèfon 4115 A

## **UII! UII!**

Hi ha qui compra vestits i calçat usats i els paga a preus increïbles

Se fan tractes en la botiga i si convé se passa al domicili dels venedors

**102, HOSPITAL, 102**

Sucursal: Rbla. de les Flors, 25, interior

# **Lithinés du Dr Gustin**

contra mal de pedra, gota, reumatismo, cólicos hepáticos y nefríticos





## LA GRAN SETMANA



QUAN a les tres de la matinada de la nit de Sant Joan, Barcelona apareixia com aquella ciutat oxigenada d'En Juli Verne, pensavem trobar-nos en mig d'un d'aqueixos pobles paradisiacs que han deixat llegendes de plaer i d'abundàncies. Així Xauxa, la faulosa, i l'Eldorado Clàssic, i Càpua l'històrica. Tot eren

cants i llums i coets i flors i aufabregues, i coques, i cotxes convertits en el sofà del Tenori, i taules parades. Si fossim creients ens imaginariem el cel com una nit de Sant Joan.

—La nit de Sant Joan—escrivia En Margall—és la nit de Nadal de l'estiu.

No. Nadal té un recolliment familiar i sentimental, i Sant Joan és l'expansió joiosa i epicúria. Nadal és la casa i Sant Joan el carrer. Nadal és el menjador i Sant Joan la muntanya i la platja fetes *restaurant*. Nadal la missa del gall i Sant Joan el gall de mitja nit. I així se divideixen les festes hivernenques de les estiuènques: Els Reis, la Quaresma, les Pasques, tenen un aire nadalenc, íntim i domèstic com el Nadal. Sant Pere, Sant Jaume, la Verge d'Agost, són iguals a la nit de Sant Joan, esvalotats i rodaires.

La guerra ha posat en la revetlla d'aquest any més sensualitat, com la posarà demà, en la revetlla de Sant Pere. «Això és que Barcelona és rica». Sí, sí, indubtablement la joia de Sant Joan que obre l'estiu, se porta més en els portamonedes que en els cors. S'enriqueixen els fabricants, els comerciants i els naviers; tenen els obrers més jornal; els militars cobraran més sou; els empleats guanyaran més paga. En els plats llegendaris on el rovell d'ou presentava un xicot a les noies, ara tot-hom troba un duro. Si Salomé ressucités, en lloc de demanar a Herodíes el cap del Baptista, li demanaria diners. *C'est la guerre...* Per a nosaltres, el gran drama no representa més que un saldo.

Per això quan en aquesta gran setmana de toros i revetlles, de concursos hípics i de teatres, de empresonament de Brabos i de grans concerts, quan la guerra sens ha presentat a la vora nostra, en plè port, fent-se present el misteri del submarí, no hem sabut fer més que apro-

fitar l'emoció del succés per a tenir un nou divertiment. Després del pas del submarí, a la Barceloneta no quedà ni un musclo, ni un troç de carn a Miramar. El submarí ens va obrir la gana i centenars de persones aquella tarde berenaren com si celebressin una commemoració.

—La culpa és d'aquest sol, d'aquest cel—ens deia un amic.—Davant del Mediterrani no's poden fer evocacions tràgiques.

Sí, sí; el Mediterrani resulta l'arcabot més fi, l'aperitiu més excitant i el més eficaç afrodisíac. Recordo que allà, a València, quan la mort d'aquell torero temerari i esbelt com un hèroi grec, tot el poble va acudir al carrer on vetllaven al mort. Aparegueren desseguida barraques de begudes, setis de fruites, taulells plens de pernills i llançonics, i durà dos dies que la mort se transformà en festa. No mancà més que una cobla per a que el poble ballés el pas-doble del Fabrilo. Lo culpa era del sol de València, del cel mediterrani, que juntant davant d'un mort a homes i dones els hi encenia totes les pecadores ganes.

Si els submarins insistís en les seves visites, presenciariem, malgrat totes les propagandes que retreuriem enfonsaments de barcos i agonies de mariners, el fenòmen de València. Pel port creixerien els bars i les tavernes, s'establirien cases de menjar, i sense presses urbanitzacions, naixeria el passeig marítim. Lo guerra que dona tantes riqueses a Catalunya, ens faria seure a taula, davant del mar de fer tragèdies. De la bandera blanca de la neutralitat hem fet, sencillament, un toballó.

En vuit dies, quatre festes i dues revetlles. En les festes els set pecats empaiten a les set virtuts. ¿Que no veiem ni el dolor, ni la pobresa? Es molt possible, però nosaltres vàrem presenciar la nit de Sant Joan el més extraordinari dels succesos. Baixaven d'un cotxe dues parelles. Pagaren, i el cotxer, amb un clavell roig a l'orella contà els diners i retornà una moneda:

—Tingui.

—No, si són per a vostè aquestes dues pessetes.

—Tingui, li dic. Aquesta nit no en vui, de propines.

La nit de Sant Joan s'havia fet carn en un cotxer. La nit de Sant Joan i totes aquestes nits barcelonines sensuais, flairoses, golafres i pròdigues. A Xauxa, no calen propines.

PARADOX



### Un crit subversiu (?) que avui s'imposa

¡Bravo... por... pillo!

En Tenu, que aquesta setmana està invadit d'una mandra *ultra-super-Kolossal*, o sigui d'una *gandulitis* fulminant, que si En Girona pobre o l'Altadill resucitessin es tornarien a



morir de... gelosia, no es veu amb cor d'escriure més de lo que pugui escriure's en una «cuartilla» i mitja.

Emperò, En Tenu, perquè no sigui dit, si té mandra d'escriure en canvi no en té de rumiar i... rumia que rumiaràs quina pot dir-se'n.

I ben pensades i meditates les coses, troba que lo millor, lo més adequat a l'actual actualitat, és proposar a tots els llegidors de L'Esquella, que així com els aviadors italians donen amb entusiasme un crit de guerra, inventat de poc, pel gran d'Annunzio, crit que s'ha popularitzat per tota la dolça Itàlia, nosaltres, esquellistes per convicció i per devoció, propaguem per totes les terres on L'Esquella es lleigeixi, un nou crit de guerra inventat i patentat pel nostre amic Tenu, que és el compendi de la intensa satisfacció d'un poble:

¡Bravo,... por... pillol!

TENU



# A CAU..... D'ORELLA

**Qui diu les veritats  
perd les subvencions**

Quan llegírem havia acordat solemnement la Mancomunitat retirar la subvenció a les Escoles Catalanes del districte VI, la matriu, per dir-ho així, de la pedagogia catalana, en protesta a la l'incorrecció tinguda envers el representant de la Mancomunitat en la vetllada necrològica dedicada al doctor Estrany, pensàrem en algún gros delictes de lesa cortesia.

—Res, coses de don Ramon Monegal, ens digueren.

Nosaltres sentim per don Ramon Monegal l'admiració que produeixen les fresques originalitats, la seva oratòria no té semblant, ni les seves pensades. Ademés, com tots els grans impulsius espanyols, com En Cabrera, com En Narvaez, se diu Ramon.

I don Ramon Monegal preparà en el Centre de Dependents la que havia d'ésser hermosa vetllada en glorificació de don Jeroni Estrany. Un bust, fet per un altre Monegal, el més bò de tots, presidia la sala. Però la verdadera presidència fou otorgada al representant de la Mancomunitat, senyor Maynés, ex-nacionalista republicà, avui de la «Lliga.»

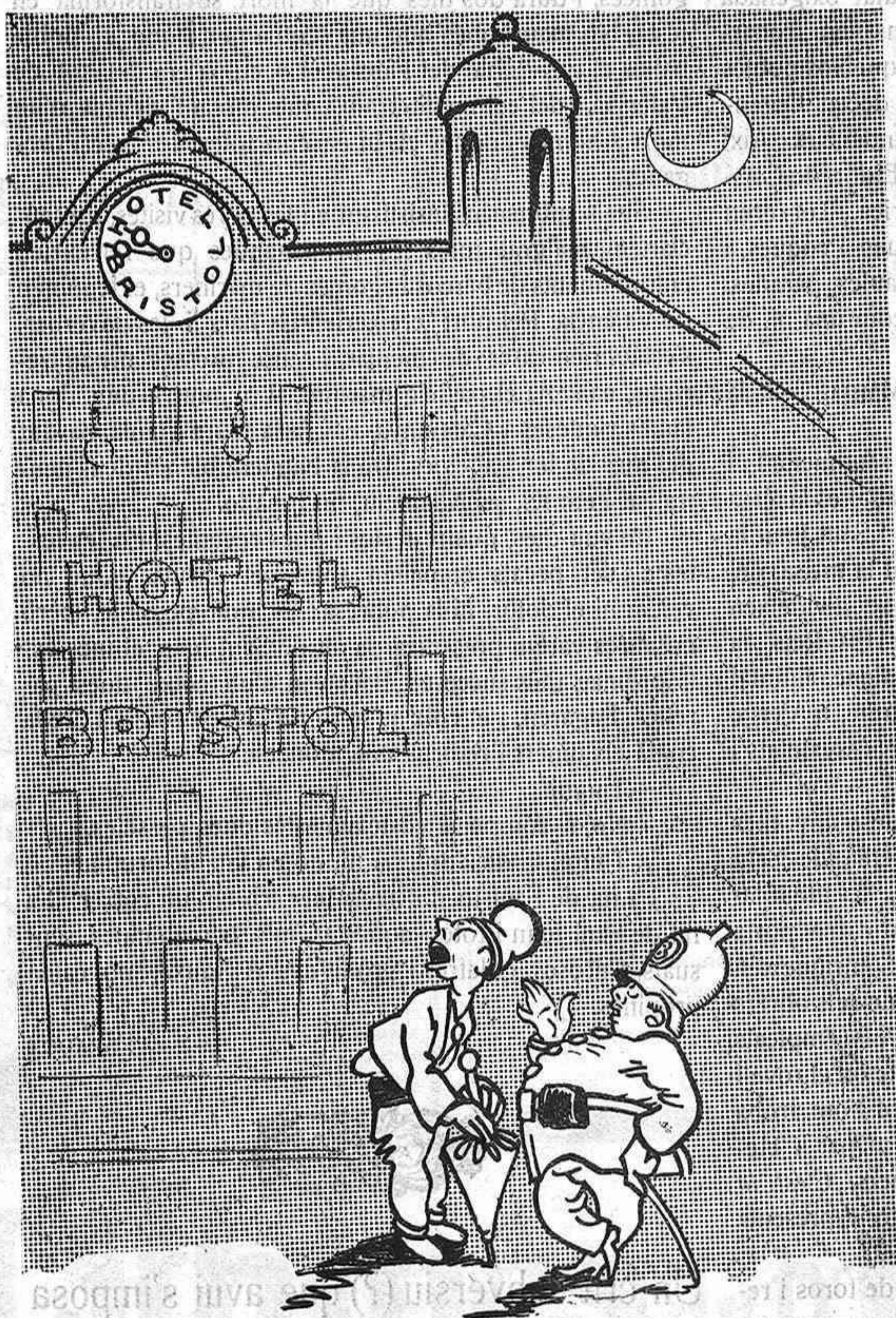
Don Ramon Monegal s'aixecà a parlar.

—Homes com l'Estrany — digué entre altres belles coses — com més avença el temps, més creixen. Es de aquells homes que'ls anys patinen de glòria. Al revés d'altres que la perderen famosos i al cap de pocs anys jeuen en l'oblid.

Don Ramon Monegal, pensant que el pensament no estava prou clar, se girà cap al representant de la Mancomunitat, senyor Maynés, i exclamà:

—Aqui teniu el representant de la nostra més gran institució, president-nos. Doncs, dintre de cinquanta anys ningú sabrà ni qui era ni com se deia.

Se miren els uns als altres. En Maynés, vermell, baixa els ulls. Algun se porta la mà a la boca contint les rialles. El senyor Monegal, insisteix en les seves conviccions.



EN NOFRE A LA PLAÇA DE CATALUNYA

—Vol fer el favor de dir-me quina hora és?

—Mire: són tres cuartos de hache.



—Ningú, no s'enrecordarà ningú.

L'Antoni Utrillo, mestre de cerimònies de la Diputació, tot esverat, s'en va a trobar a l'ofès:

—Escolti, senyor Maynés, si vol faré entrar als moços d'escuadra.

A l'endemà En Maynés explicà als seus companys l'ofensa i acordaren, ridículament, retirar la subvenció a les Escoles del districte VI. Però En Monegal ha donat excuses, acusant-se d'excès de calor en l'improvització. Però, com un nou Galileu, després de donar-les, ha insistit:

—I an aqueix home, dintre de cinquanta anys, ningú, ningú el coneixerà.

### Cultura i propietat

Don August de Rull, membre de la Comissió de Cultura del Municipi, és, ademés, propietari, malgrat el seu cognom. Complint el seu apostolat cultural, a la junta tinguda a la Cambra de la Propietat, presentà una proposició: que la Cambra creés una biblioteca.

La proposició del senyor Rull va caure cum una bomba. Els propietaris devien instruir-se, posseir una bibliografia adequada a les seves necessitats, car no solament de cases viu el propietari.

—I quan ens costaria aquesta biblioteca?

—Cinc centes pessetes.

—Cinc centes pessetes de llibres? Senyor Rull, ens sembla excessiu.

El senyor Rull sospirà una sentència:

—Senyors, la cultura és cara.

Aleshores, un propietari sensat proposa una cosa, demanar la biblioteca al Municipi, pregant enviïn a la Cambra de la Propietat tots els llibres que tinguin repetits.

El senyor Rull se va sentir orgullós pel triomf de la seva proposició cultural. Els lloguers pujaran, però també la cultura dels propietaris!

### El Nabab

En Brabo gastà en tres anys 22.000 pessetes en trajos; tenia comptes de 2.000 pessetes de perfumeria; disposava de tres o quatre pisos, i no obstant tots aquests no eren els seus gastos principals.

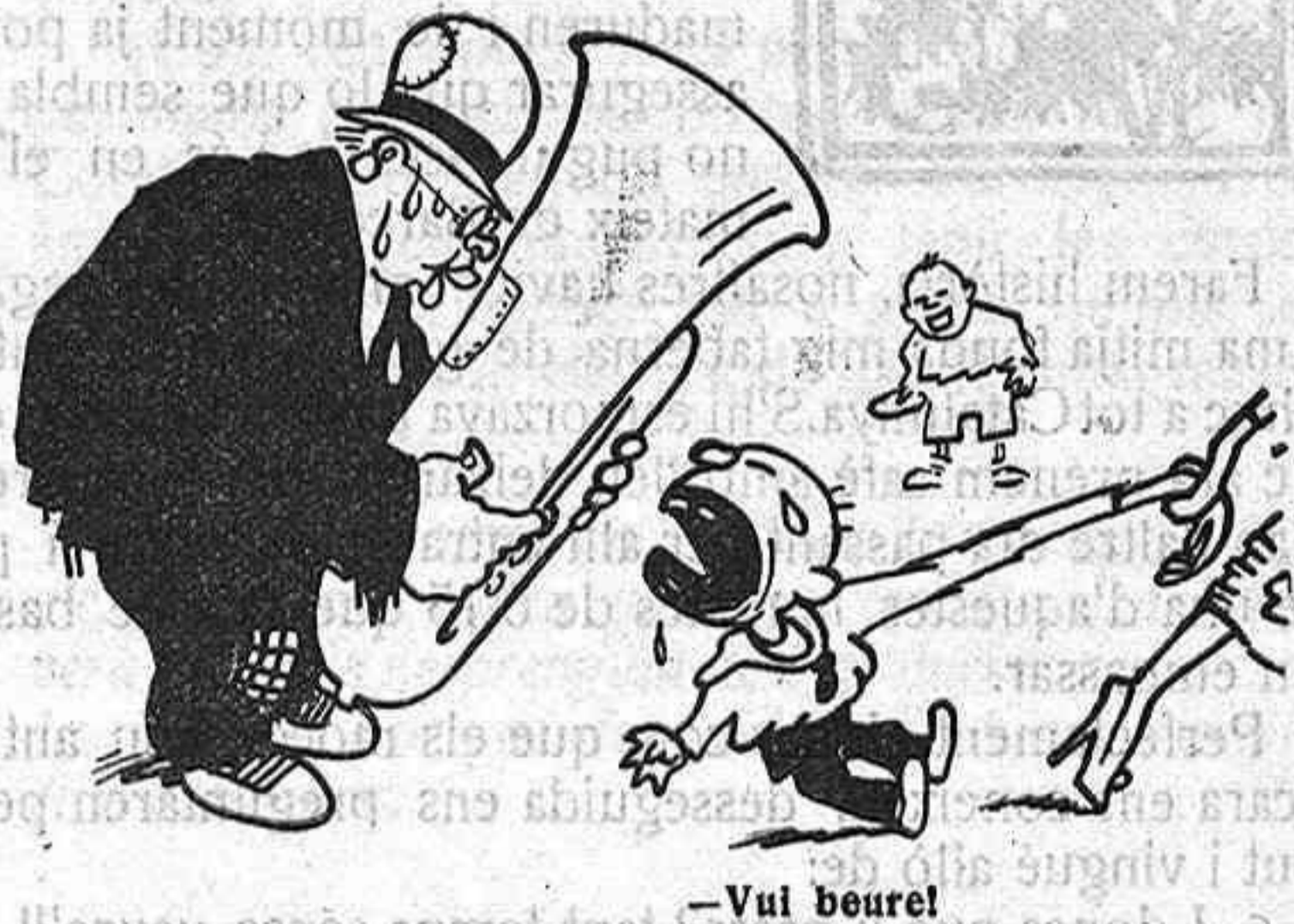
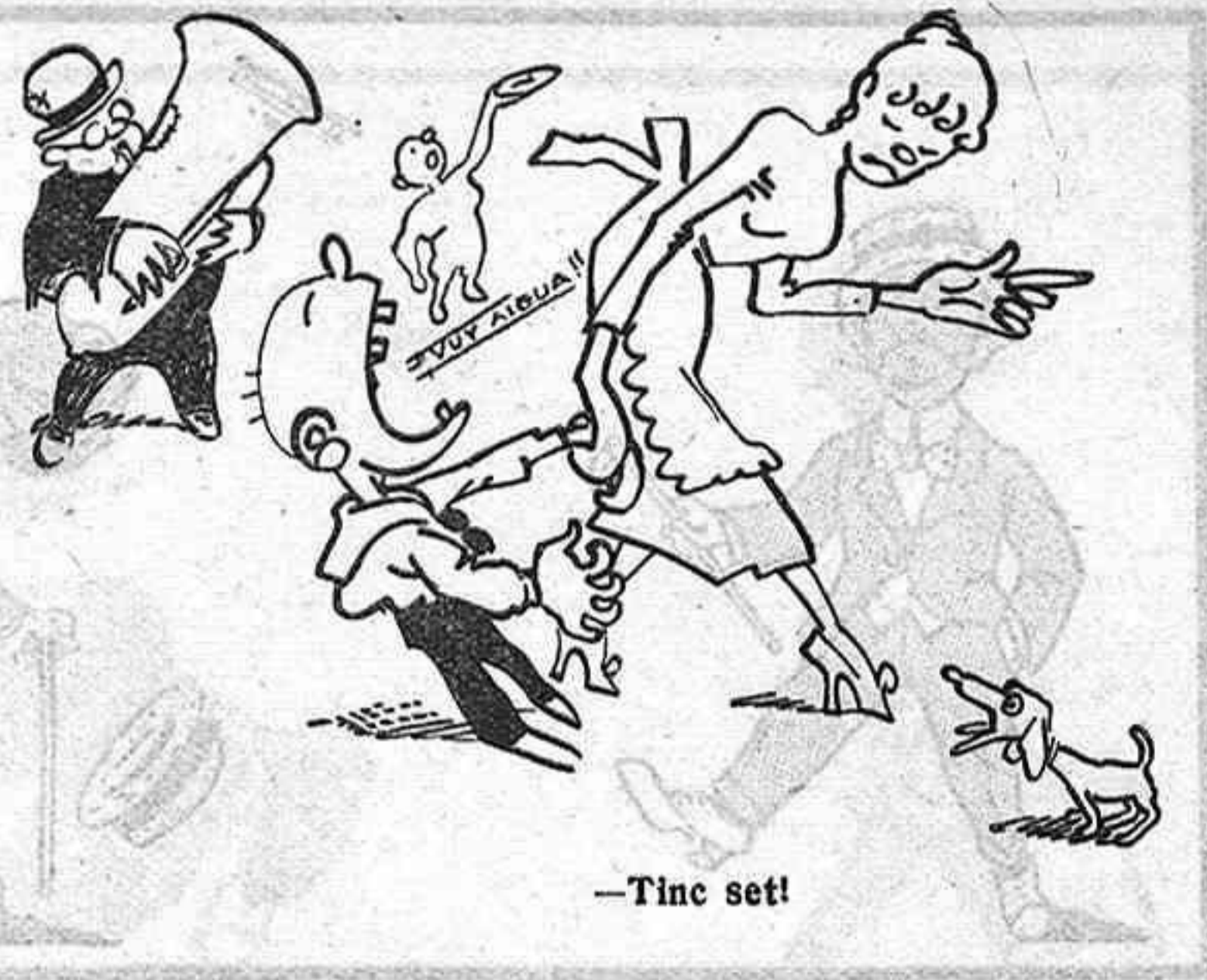
Ni el vi, ni les dones, ni el joc. ¿Les dones? Els ocells. A les seves aimades els hi oferia ocells com un rei oriental, però un home com En Brabo no podia regalar un ocell qualsevol, rossinyols, canaris o cardenals, besties banals i barates, i En Brabo a les seves amigues els hi regalava lloros.

Se podrà creure en una ironia per a que els lloros anessin amb els lloros, però En Brabo era incapaç d'ironies. En primer lloc En Brabo és indio i a l'indio el lloro li té el cor robat; en segon lloc, el lloro és ocell de preu.

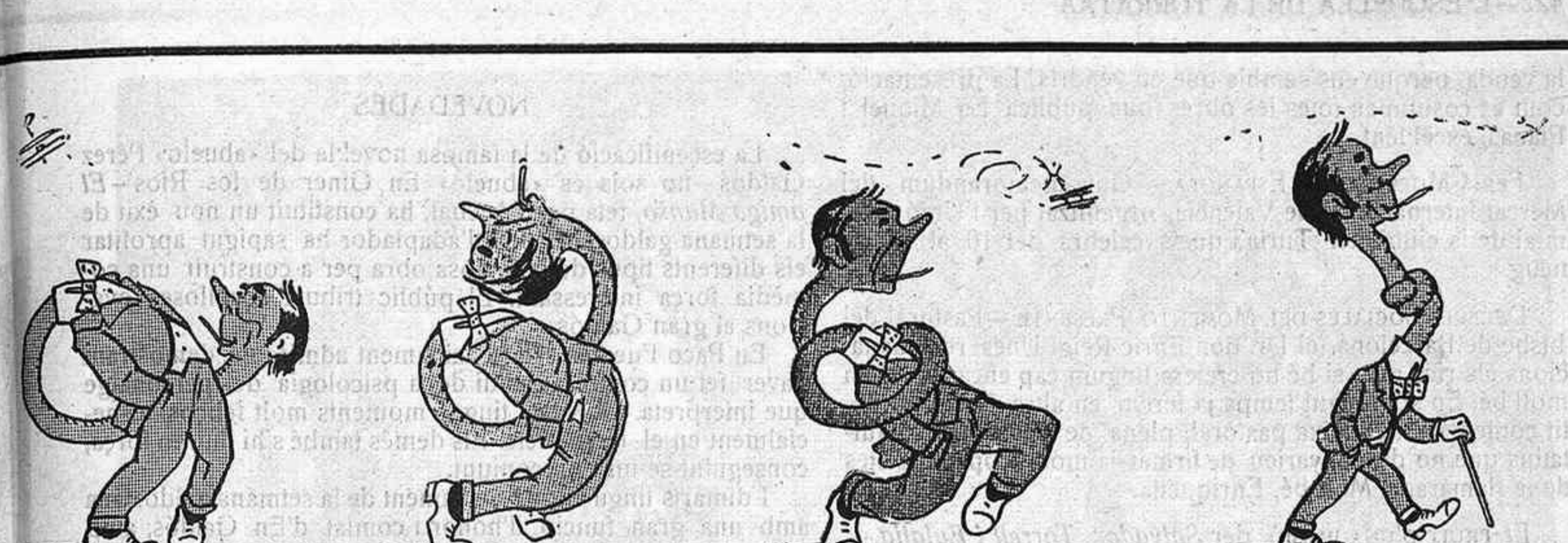
L'ocellaire que els hi venia i que para a la rambla de Canaletes, ho confessà:

—En Brabo devia fer molts diners, perquè solament en lloros se va gastar una fortuna.

Conten que a Portugal i a la porta de les cases pecadores, posen un lloro que crida als vianants el número de la casa, acreditada pel número del carrer, com sol succeir a Barcelona. En Brabo, amoinat per l'abundància de pisos i de querides, segurament comprava els lloros per a que li cridessin el número del carrer i el nom de la que anava a estimar.







—Pep, quin dia esplèndid!

—Calla, un aeroplà!

—Oh, i passa per sobre...

—Volta cap al...

—Sembla que s'allunya...

—Ja torna, el malell!

—Se'n va a l'altra banda...

—Pep, t'has ben llufll!

## Una oficina pública



ONEIXEM un senyor que ha sabut juntar en un sol local el treball, el vici, els aliments, la diversió i no sabem quantes coses més.

Sembla que no pugui ésser això, però de més verdes se'n maduren i de moment ja podem assegurar que lo que sembla que no pugui ésser és i és en el cor mateix de Barcelona.

Farem història, nosaltres havíem anat moltes vegades a una mitja fonda mig taberna de gran renom a ciutat i àdhuc a tot Catalunya. S'hi esmorzava bastant bé, però, com que ara prenem café amb llet, deixàrem de concórrer-hi, quan l'altre dia passant per allí entrarem a seure i pendre una d'aquestes horxates de 0'15 que fan de bastant bon empassar.

Perfectament, doncs com que els moços són antics i encara ens coneixen, desseguida ens preguntàren per la salut i vingué allò de:

—I doncs què li passa? tant temps sense veure'll que ja no ens estima? etc.

Nosaltres ens escusàrem com poguerem sense confessar lo del café amb llet, i ben repantigats passàrem revista a l'establiment. Tot era a son lloc, el taulell, les taules grans i petites, la bateria de licors, els miralls i el piano elèctric. Lo que'ns cridà la atenció fou un subjecte d'uns trenta anys, alt, grossot, amb els cabells tallats a la parisenca i vestit amb una americana fosca i uns pantalons blancs. Se passejava com si fos a casa seva, cobrava, escrivia.

Jo, que soc tafaer de mena, cridant al moço i amb tot dissimul, vaig preguntar:

—Que s'ha canviat d'amo això?

—Ca! No, senyor.

—I doncs qui és aquest, que ho sembla?

—Un senyor que té l'establiment en aquella taula.

—Què dius aral... i amb què tracta?

—Amb barbers.

—Vaja, home, ja sé que hi ha la trata de blanques, però no puc creure en la trata de barbers.

—Li dic que sí, els lloga, els col'loca i si convé, els barata.

—Que't penses que són cartrons de les capces de mistos els barbers?

—Vui dir que barata el d'una botiga per el d'una altra.

—Ja.

Jo que sí que m'aixeco i dissimuladament m'atanco a l'establiment. Fills meus i quin recreo; si en Villanova visqués, li hauria convidat a venir-hi a fer la copa.

Quina manera de passar tipus i més tipus. De mudats, d'humils, barbers d'espardenya, uns que tenen totes les eines, uns altres que només la navaja i les estisores. Un triar i remenar. I el ministre dels barbers els pregunta d'on venen, on desitjen anar, què saben fer, si tenen especialitat, si coneixen el massatge científic, si pentinen dames, etc.

Segons les aptituds son col'locats a pagès o a ciutat o a vila important; destinats a una barberia de 15 cèntims o a un perruquer de luxe.

Mentres esperen, els parroquians xerren com cotorres i n'expliquen de tots colors. Avui no tenim temps perquè es fa tard i vol ploure, però la setmana entrant n'explicarem dues o tres d'aquestes històries de barber.

Tornant a la afirmació que feiem al principi, direm que a la taverna aquest bon protector dels perruquers hi té l'establiment que és el treball, el vici que és la beguda, l'alimentació, doncs hi menja, la diversió per medi del piano elèctric i encara s'hi instrueix llegint els diaris de la casa.

Exàmen de geometria:

Mestre.—Senyor Rafecas *segundol*

Alumne.—Presente.

Mestre.—Què és un paral·lelogram?

Alumne.—Paral·lelogram... paral·lelogram... Un paralele que només pesa un gram.

## ::: GLOSARI :::

### EL NEN RIC PER AL NEN POBRE

Ja suposaran que el Glosador, pel càrrec que té, llegeix molt i moltes coses variades. Llegeix articles, llegeix novel·les, llegeix drames, i fins llegeix alguna factura que de tant en tant algun mal intencionat li presenta.

Ara bé, amb tant i tantes coses com ha llegit el Glosador, cap l'ha emocionat tan pregonament—vos ho jura—com aqueix document oficial que, firmat per uns benemèrits barcelonins perteneixents a la Comissió de les Colònies Escolars acaba d'ésser enviat als pares dels nens rics.

Es molt, que arribi al cor una «circular»; no obstant hi arriba. Llegiu-ne aqueix fragment:

«S'ha pres l'acord de crear un Patronat individual de nen ric a favor del nen pobre, delicada i humaníssima manera d'arbitrar recursos; podent vosté, per pessetes cent, i a nom d'un fill seu, costejar l'estiueig d'un nen o nena menesterosos. A tal objecte, deurà omplir el Butlletí de subscripció que se li adjunta i sota les condicions que s'expressen al dorç, el qual Butlletí, un cop omplert, farà l'obsequi de remetre'l, lo més aviat possible, a aquestes Cases Consistorials, adreçat a don Miquel Palau, secretari d'aquesta Comissió.

»A l'apadrinat—que vosté mateix designarà—se li entregaran quatre postals per a que durant el mes que passi a fora, agraït al seu tendre protector el seu primerenc altruisme, li pugui escriure posant-lo al corrent de com segueix de salut, del tracte amb les seves noves amistats i de tot el que hagi vist (paisatges, monuments, etcètera) que interressi a un i altre a la edat llur.

»Així, entre el nen ric i el nen pobre, s'establirà una coral correspondència, quedant units ambdós, potser per sempre més, amb llaços de sincer afecte i profunda simpatia. I el fill de vosté, amb tan bell exemple, quan sigui gran, recordarà amb il·lusió el seu infantivol padrinatge, i pensarà sense ufanar-se'n mai, que, tal vegada per ell i gràcies a les bondats de vosté, un altre nen ha pogut feliçment també arribar a ésser home, convertit en un digníssim i perfecte ciutadà.

»Aquesta acció generosa, a més de contribuir a l'enfortiment i a l'alegria dels petits escolars, té un altre avantatge d'una remarcable valor educativa; els nostres nens, en sortir de Barcelona per anar a passar una curta temporada estiuenca en els indrets escollits en la nostra terra, porten en llur esperit el deïx i el record d'una gran urbs, que els fa més agradosos als nens rurals. Uns i altres es compenetren i confraternitzen tot seguit, agraït els primers la salut que els proporciona la Naturalesa, i apreciats, encisats, els segons, l'aire ciutadà de llurs companys forasters; resolent-se en amor tan simpàtic conjunt.

»Com veu, doncs, si les persones de cor i amb medis pecuniaris responen als nostres precis, l'obra d'aquesta Comissió perdrà aquell caràcter burocràtic, fred, sense ànima, que generalment solen tenir les corporacions oficials, transformant-se, per a glòria de tots, en acció social, tendra i acariciadora, de tota la ciutat-mare, amant dels seus fills.»

Ara que la guerra ha fet tants homes rics, si aqueixos rics tenen cor i saben què cosa és estimar a un fill, molt serà que no's desprenguin de vint duros per a cooperar a la cristiana obra de fer sans, robustos i espirituals als fills dels altres.

XARAU



LES CONFIDÈNCIES D'EN JOAN BONHOME, publicades segons el manuscrit original, per R. Miquel i Planas.—Es el segon volum de la col·lecció «Bibliofilia», editada per l'autor; una sèrie de anècdotes viscudes, en les quals hi campeja una sàtira mocegaire i una fina ironia. L'autor se val d'enginyosos quadrets, quasi tots ells d'assumptes literaris, per a pegar vergaçades a personatges vanitosos i ridícols que sembla haver ensopegat pel camí de la seva vida de Bonhome. Se llegeix amb veritable delectança perquè totes les planes del llibret estan saturades d'un sanítos humorisme; tot molt ben observat i molt ben escrit. Llàstima que el volum no's posi a



la venda, perquè ens sembla que en vendria. La presentació, com és costum en totes les obres que publica En Miquel i Planas, excel·lent.

FERIA-MUESTRARIO ESPAÑOLA.—Guia-memorandum del Mercat Internacional de València, organitzat per l'Unió Gremial de la ciutat del Turia i que's celebrà del 10 al 31 de maig.

DEBERES SOCIALES DEL MOMENTO PRESENTE.—Pastoral del bisbe de Barcelona, el Dr. don Enric Reig. Unes recomanacions als rics que, si bé no creiem tinguin cap eficàcia, estan molt bé. En son degut temps ja ferem en altra secció un petit comentari a aqueixa pastoral, plena de pensaments equitius que no desdenyarien de firmar-la molt propagandistes de la flamarada. Molt bé, Enriquet!...

EL FRUIT D'UNA PASSIÓ, per *Salvador Torrell i Eulalia*.—Es la primera obra d'aquest jove escriptor reusenc. S'ha d'aplaudir en ella la bona intenció. Sembla un pròleg de novel·la, té escàs interès i li manca novetat; però fa endevinar en l'autor un temperament literari. Esperem d'ell altres fruits més madurs i, per tant, més saborosos.

MONTSENYENQUES, per *J. Novellas de Molins*.—En el fascicle número 267 de la popular «Biblioteca d'Autors Catalans» s'inserten aqueixes Montsenyenques, aplec de poesies molt inspirades i de forma clàssica. No'ns entretindrem en el·logis, que prou coneguda dels nostres llegidors és la manera correctíssima d'escriure versos del senyor Novellas. Per quelcom ha sigut durant molts anys col·laborador dels nostres almanacs.

LAS RECETAS DE MAESE ANTON, per *Eugeni Sellés*.—Una noveleta curta, la darrera que ha publicat «Los Contemporáneos».

SEPT. SCIENCIES



ROMEA

*Lo que ha de ser*, d'En Juan Ignaci Luca de Tena, és una cosa sense importància de les que no fan fret ni calor. Mercès a la bona interpretació va passar i no se'n parli més, perquè no val la pena.

Millor, molt millor està aqueixa sàtira d'En Manel Abril, *La princesa que se chupaba el dedo*. Obra bufa, però a la moderna, amb finíssimes ironies i una gràcia molt personal en la pintura de tipus i en el diàleg. Pot-ser per a tres actes no té prou interès la falla. El més espontani i més graciós és el primer. En els altres hi manca acció i picardia teatral; però així i tot s'aguanten perfectament per la excel·lència dels tipus que tenen molt relleu; i per l'art amb que està presentada la farsa. En resum, una caricatura transcendental exquisida, amb molta psicologia i molt bona literatura, art no corrent en el teatre castellà. Per això cal remarcar amb simpatia aqueixa mostra del senyor Abril.

La companyia d'En Martínez Sierra interpreta l'obra molt requetebé, distingint-s'hi, sobre tot, En Sepúlveda en el paper de Rei carallot.

Ah! El benefici d'En Simó Raso fou un triomf per aqueix intel·ligent artista. I el de la Caterina Bárcena, celebrat ahir, dimecres, inútil dir que resultà un aconeteixement.

## NOVEDADES

La escenificació de la famosa novel·la del «abuelo» Pérez Galdós—no sols és «abuelo» En Giner de los Rios—*El amigo Manso*, feta per l'Accebal, ha constituït un nou èxit de la setmana galdosiana puix l'adaptador ha sapigut aprofitar els diferents tipus de la famosa obra per a construir una comèdia força interessant. El públic tributà sorolloses ovacions al gran Galdós.

En Paco Fuentes està senzillament admirable, demostrant haver fet un complet estudi de la psicologia del personatge que interpreta. La Xirgu tingué moments molt feliços, especialment en el tercer acte. Els demés també s'hi lluien força, conseguint-se un bon conjunt.

I dimarts tingué lloc l'acabament de la setmana galdosiana amb una gran funció d'honor i comiat d'En Galdós; amb una esplèndida representació de *Marianela*, el famós «arreglo» dels germans Quintero. El gloriós novel·lista fou ovacionat.

Per avui, dijous, hi havia anunciada la reestrena de *El dragon de fuego*, d'En Benavente.

## GOYA

En aquest teatre seguiren les sessions públiques de la Escola Catalana d'Art dramàtic que dirigeix l'Adrià Gual. En la segona se representà *La mare confident* de Marivaux, obra deliciosa que fou molt ben representada pels estudiants de comediants i *El dia de Sant Patrici* en que assoliren un gran èxit els dits colegials, al ensemps que la comèdia, moguda i graciosíssima.

Goethe i Goldoni ompliren el cartell de l'últim dia i feren les delícies del selecte públic que s'abonà an aquestes tres sessions sobre la comèdia en la divuitena centúria. Felicitem an En Gual i als seus deixebles per l'èxit obtingut.

En el mateix teatre debutà, després de llarg temps d'estar allunyada del públic, la cèlebre Elena Jordi. Començà ses tasques amb una obra ja coneguda i aplaudida per nostre públic: *La tieta*, que fou molt ben acollida. Acompanyaren a l'Elena sa germana Tina la senyora Fla i altres senyores i senyoretetes. Entre els actors destaquen com per tot arreu En Barbosa, En Galceràn i En Daroqui.

## PRADO-CATALAN

Ha tornat a obrir-se aquest *recreio* de la barriada dels Josepets amb un Circ Equestre en el qual hi treballa una regular companyia. Entre els números més celebrats n'hi han de famosos: els clowns *Pippo* i *Seiffer*, els *Melville*, etc...

La sala d'espectacles no és gran cosa, però s'hi està fresc i això és el tot en els temps que correm.

## ALTRES NOVES

Les companyies catalanes, que estan fent ses respectives *tournées* per Catalunya, sembla que treballen de ferm. Una de les que més èxit ha obtingut ha sigut la que dirigeix l'excel·lent artista Josep Robert, que porta visitades les principals poblacions obtenint a tot arreu èxits formidables.

De tot lo qual ens en alegrem moltíssim.

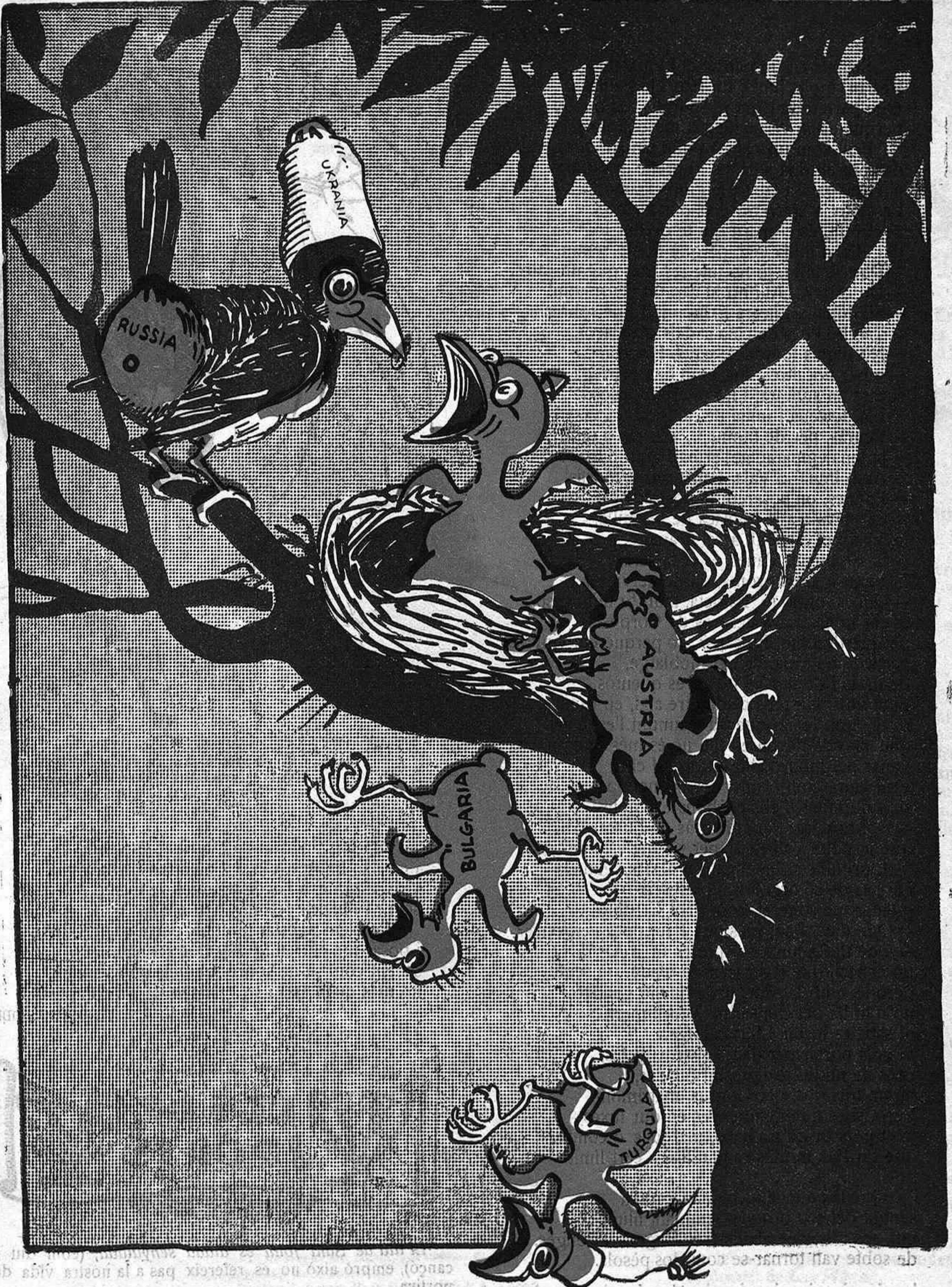
En el rebedor de un oculista:

—Les enfermetats de la vista resulten sempre molt cares.

—Ja té raó; la meua filla va donar un cop d'ull a un penjador i el va tenir inflat cinc mesos constant-me vint duros de metge.

—I la meua dona un dia va donar un cop d'ull a un col·laret de un aparador i em va costar dues mil pessetes.





**UN NIU DESDITXAT**

—Au, mala marel... Vinga tecal... Es ben trist que ens tinguem d'anar morint de gana!...



## Coses de l'amor!

PER TAFANER

Sentats en un pedriç del Paralel·lo,  
s'estan, molts junts, En Pau i la Pauleta.  
Que parlen de l'amor, no hi ha pas dubte,  
perquè estan vermellets com dos tomàtecs.

Fent com un pagesot que vinc de fòra,  
darrera els dos aimants hi prenc *assiento*;  
em trec papè i tabac, faig un cigarro,  
i escolto la conversa dels dos *tórtols*:

«—El llit, és el marit qui té de dur-lo—  
diu ella, a mitja veu, perquè no ho sentin.  
—Doncs, mira, jo no tinc res més que un catre.  
—Un catre?... Allí no hi cap un matrimoni!  
—Si, dona!... Encara hi ha puesto de sobres.  
—També t'has de cuidar dels matalaços.  
—No diguis tonteries, sents, Pauleta?  
que per nosaltres dos, amb una màrfega  
encara en sobrarà, i no esterem dusos.  
—I la dotzena i mitja de cadires?  
—Veuràs, per de moment, seurem a terra.  
—Ja tens emparaulat l'armari amb lluna?  
—Amb lluna?... Vaja, Paula, no te'm rifis!  
—I doncs, on posarem la nostra roba?  
—La meva... a la butxaca de l'ermilla;  
la teva, pel que val, a cal drapaire.  
—El casament, Pauet, és cosa sèria,  
i que tu hi facis broma, em té nerviosal  
—Doncs, mira, jo, Pauleta, amb tu m'hi caso,  
és dir m'hi casaré després de Corpus,  
perquè t'estimo, ho saps? ¡no perquè em vinguis  
parlant-me cada dia del moblatge,  
de drets i de devers i d'altres qüentos.  
Si'm vols, em tens d'admetre així, en camisa;  
és di, amb tot lo que duc damunt l'esquena,  
que això de dormi en llit, no és més que un luxe,  
i anar pel món vestit, un orgull cínic.  
Vull viure com els nostres primers pares;  
sí, vull imitar d'ells els bons exemples!  
—Doncs mira, Pau, t'hauràs de buscar colla,  
que jo no'm vull casar per sè una víctima.  
—¡L'orgull se t'ha enganxat al nas, Pauleta,  
i si has de sè orgullosa, prefereixo  
quedar-me solteret, com Sant Cristòfol.  
—Què dius, Pau, més que Pau; poca vergonya?  
—Què dic? Que si no portes tu la *pasta*,  
no és fàcil que ens casem ni d'aquí un segle,  
perquè, amb la setmanada que jo guanyo,  
no n'hi ha per dur cotilla istil imperi,  
ni sabates forma Lluís catorze.  
Si vols portar per diari espadenyetes,  
i res de mitjes grogues ni calades,  
farem tots dos, per Corpus, matrimoni.  
Però, si és que t'empenyes en dur luxes,  
ja et pots buscà un baró, marquès o comte,  
que En Pau només és pau fins a cert límit.»

Queda aquella xicota tan parada  
sentint del seu promès semblant filípica,  
que sos ulls, que abans eren dugues taronges,  
de sobte van tornar-se com dos pèsols.

Hi poso cullerada; passa un auto;  
s'atura davant nostre; ells dos s'hi enfilen;



—Si veus venir algú avisa, ehl...  
—Te la deixaràs sense cordar, si ve algú?  
—No; vul dir que me la cordaré més amunt.

un cop tots dos són dalt, a riure esclaten,  
i em fan un gest estrany mentres s'allunyen...  
Un gest que, a haver sigut fet de tocino,  
segur m'hauria fet més bon efecte.

Però em va estar molt bé, per sè jo un burro,  
i posar-me entremig dels que festegen,  
sabent com sé de sobres que els que s'aimen  
no més quan estàn sols passen bé els comptes.

VICENS ANDRÉS LLOBET



El dia de Sant Joan és diada senyalada, (com diu la cançó), emprò això no es refereix pas a la nostra vida deportiva.

Aquests dies hi han hagut poques coses per a comentar.  
Un partit *Barcelona-Sans* molt maco, diumenge passat,



en el que el nostre Club blau-granat se'ns presentà com el voldríem sempre. Cinc gols feu als nois de Sans per un aquests i això que els xicots de Sans no són pas d'aquells que baden sinó molt al contrari...

Ens descuidàvem de dir que aquest partit fou fet després d'una festassa en la que les senyores i senyoretetes admiradores del Club feren ofrena an aquests d'una magnífica bandera costejada per subscripció entre elles, i els senyors posaren el retrat d'En Gamper de tamany natural en el lloc de honor de la sala del Club.

Fou aixís com una festa de família, amb *pasacalle* o (*pasacampo*) musica i... demanin.

Veritablement aquesta gent del *Barcelona* estan encantats de la vida; no els hi fan pas por els de *Allende* al camp llur.

El dia de Sant Joan propiament dit, hi hagué també, al camp barceloní, partit de Campionat (encara?) Encara, si senyors.

S'encarregaren de distreure'ns els de l'*Europa* i els del *Avenç*, però malhauradament per als segons, els europeus ne saben més i els hi ficàren tres gols que acabàren amb llurs

agalles. Es sensible, però noi, un o altre havia d'anar al cove.

Els natatoris anàren a Sabadell a inaugurar una piscina, perquè a Sabadell no volen ésser menys i no tenint mararreglen un safareix. La qüestió és remullar-se i estar a la alçària de gran ciutat. La gent dels panyos no passa per menys.

Ah! i la Copa Reina Victòria se la queda el iat a la vela *Culip* del nostre veí senyor Más a qui felicitem de tot cor aixís com a llur xamosa filla (suposem que és llur filla), la senyoreta Encarnació Más, patrona de l'embarcació.

FLY

## ESQUELLOTS



Organitzada per la secció de Literatura del «Ateneu Enciclopèdic Popular», es donà dijous passat una lectura de fragments del admirable llibre d'En Pujolà *En el repòs de la trinxera*.

Se'n encarregà don Frederic Barceló, qui elogià així mateix la personalitat del il·lustre escriptor soldat.

Fou molt aplaudit.

An en *Joselito*, el dia de la corrida de la Premsa, li varen concedir una orella i ell no la va volguer.

Aquest despreci l'honra, perquè demostra que el xicot considerà que no se la mereixia.

I demostra que ja'n té prou amb dues, d'orelles.

Un popular diari—edició del matí—parla d'un furios combat naval en aigües de Budapest.

Ja m'imagino l'espectacle: trenta creuers enemics pujant pel riu Danubi i sorprenent dormint a les barquetes pescadores de la capital hongaresa...

Llàstima de pel·lícula que s'haurà perdut la casa Muntanyaola!...

L'Ajuntament s'ha posessionat dels terrenys de la Granja Agrícola que privaven el pas a la Gran Via Diagonal.

Diuen que en aquests terrenys existeix un pí ufanós que es deuria conservar en el mateix lloc.

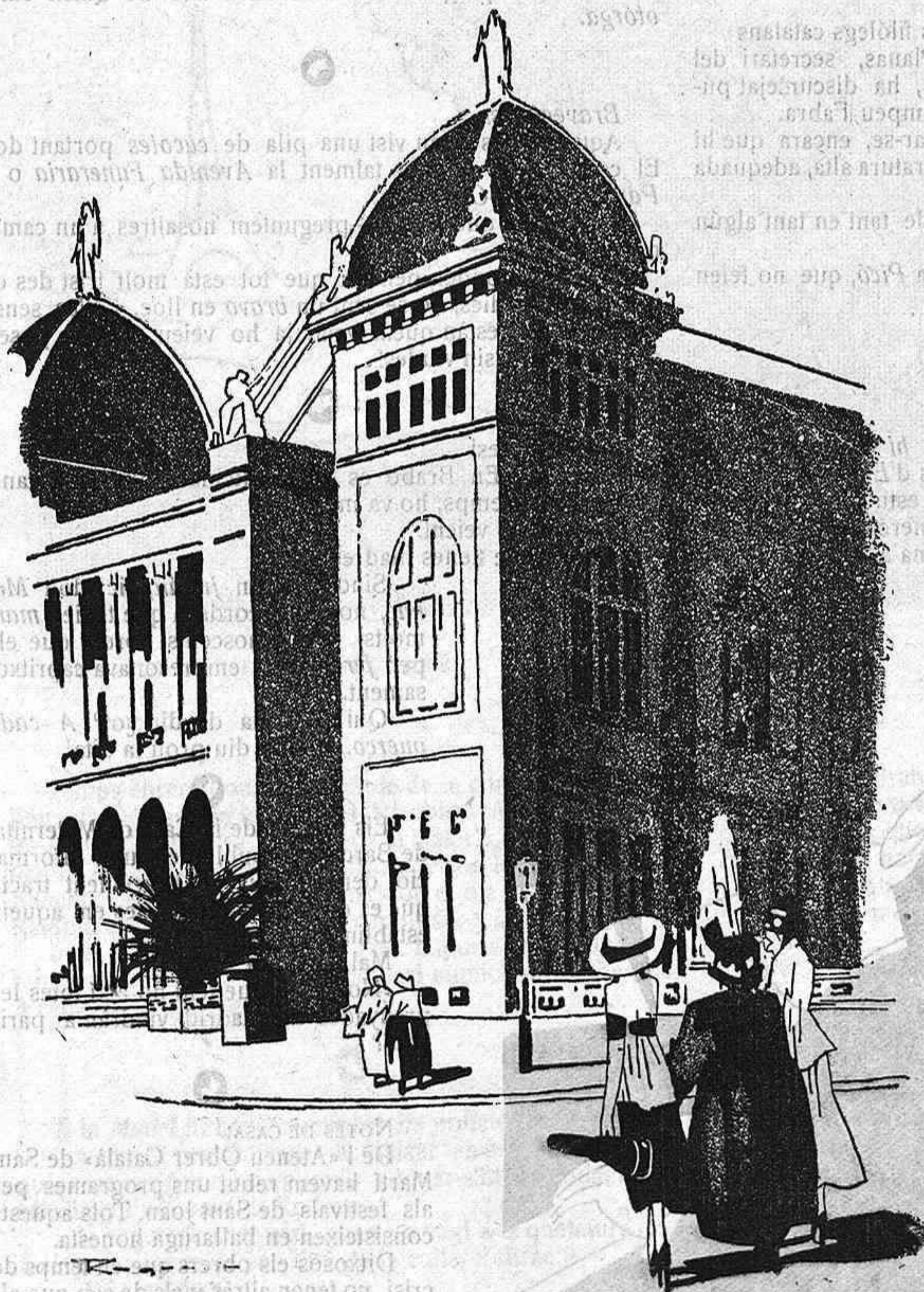
Nosaltres també votem per a que es conservi, però que es traslladi a la Plaça del Pí.

O millor al carrer del Bisbe davant de l'Institut d'Estudis Catalans.

Allí, quan tractin de l'ortografia, i hagin de fer pinyes podrà servir-los de alguna cosa.

En un bando que l'Alcaldia acaba de fer enganxar pels carrers es recorda als veïns de Barcelona que està prohibit deixar-se agafar sota les rodes pel ferrocarril de *Las Planas*.

Ho tindrem present.



—Tot al plegat no, mamà, que'm faria un embolic que ni jo mateixa m'entendria.

—Es clar, ja li valg dir jo al teu mestre: A la nena, primer el violí i després la viola.



Per a retre un homenatge al qui fou patriarca del catalanisme doctor Martí i Julià, bon nombre d'admiradors anaren diumenge passat a depositar unes flors a la seva tomba del Cementiri Vell.

L'acte, que fou presidit per la Junta de l'«Unió Catalanista», resultà una manifestació digna i seriosa.

Finalment, ja deuen haver vist que el funest Brabo Portillo ha estat empresonat.

Les famoses cartes comprometedores foren visurades pels pèrits, declarant-se l'autenticitat. I l'home del espionatge fou detingut i portat a la Model.

Al veure'l passar en direcció a la torre, un obrer que ha estat víctima dels cops de garrot del policia, exclamava:

— Bravo, per pilló!

La y grega contra la i llatina.

Continuen les baralles entre els savis filòlegs catalans. Darrerament el senyor Miquel i Planas, secretari del Ateneu i acadèmic de les Bones Lletres, ha discursat públicament contra les normes d'En Pompeu Fabra.

Afortunadament la sang no va vessar-se, encara que hi hagué molta efervescència i molta temperatura alta, adequada a l'estació.

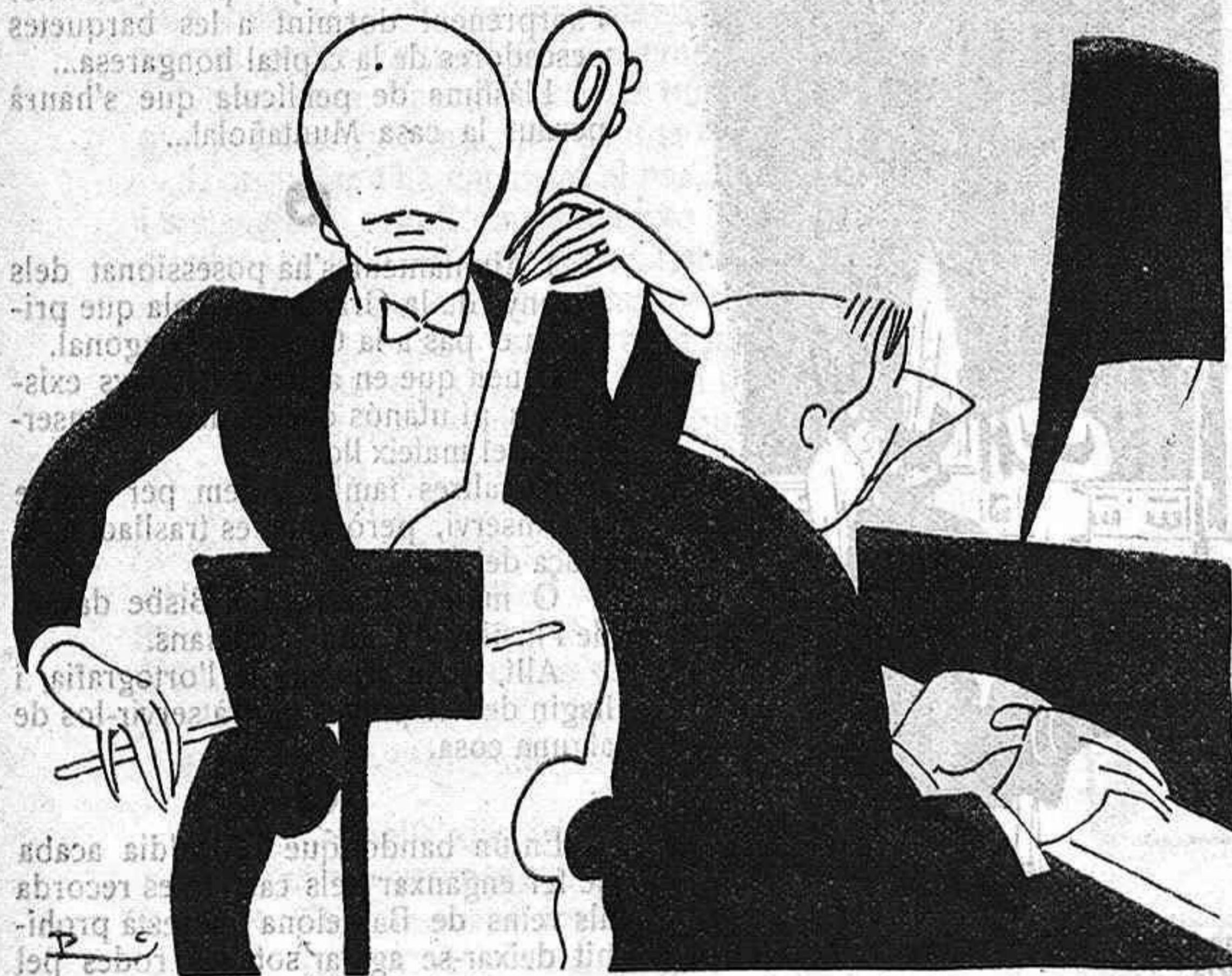
Els de la colla de l'Institut rebien de tant en tant algún Miquel.

I els de la colla flouresca sentien una Picó, que no feien sinó gratar-se.

Mentres no us Matheu...

Diguin lo que vulguin *els que no hi entenen*; però el A B C, serà sempre el diari més deliciós d'Espanya i Portugal, que deiem nosaltres quan anàvem a estudi.

Referint-se al submarí alemany que mercès al patriotisme d'En Cambó va accedir a visitar Barcelona a fi de que el cap



DUES EMINÈNCIES

El pianista Ríster i el violoncel·lista Pau Casals.

i casal de Catalunya no fos menys que Cartagena, Cádiz, Santander i Ferrol; deia:

*Según rumores esta madrugada sostuvo un combate con un convoy de buques frente de «Tarrasa».*

I els de Terrassa sense sapiguer-ne res!!!

Encare com no deia que l'Alfons Sala, l'Ullés, En Pont, En Font, l'Alegre, En Barata, i demés terrassencs *il·lustres* «pasaron unas horas de verdadero *canguelo*».

No hi hauria estat de més! I... l'informació semblaria més... «auténtica».

L'endemà de la detenció del *repimollo* Brabo Portillo, *El Dia Gráfico* i *La Tribuna* no'n digueren una paraula. Sols publicaren la nova per un telegrama de Madrid. Per lo vist, la colla d'En Dalmacio Gil, varen creure que lo millor era dedicar un *compasiu* i *misericiordiós silenci* al seu entranyable amic i company de germanofilia.

Emperò... de res els hi valgué als *nois* dels dos *kaisserians rotatius* puig tothom recordava allò de *Quien calla otorga*.

*Bravenques!*

Aquests dies s'han vist una pila de *cucotes* portant dol. El carrer Nou sembla talment la *Avenida Funeraria* o el *Paseo del Sud-Oeste*.

—I, doncs, què passa?—preguntem nosaltres a un camarer de l'*Edén*.

—Ja us ho podeu pensar: que tot està molt trist des de fa uns quants dies, no se sent un *bravo* en lloc. I *elles*, sense *bravos* ni *olés* estan que... vaja, ja ho veieu, fins es posen dol, com si fossin viudes!

*Portillenques!*

Diuen que En Brabo es volia suïcidar i que en Retana, abraçant-lo a temps, ho va impedir.

Ja ho estem veient:

¡¡¡Julián que tienes madre!!!

Sino que, En *Julián*, dic, don *Manué*, no se'n recordava que tenien *mare* molts dels ignoscents obrers que ell, per *fer mèrits*, empresonava capritxosament.

Qui li havia de dir *goi*? A *cada puerco*... Bé ho diu prou la dita.

Els metges de la Casa de Maternitat de Barcelona publiquen una informació demostrativa de l'excel·lent tracte que es dona a les criaturetes en aqueix establiment benèfic.

Mal fet, homes!

¿No veuen que fent-ho així totes les prenyades de Madrid vindran a parir aquí?

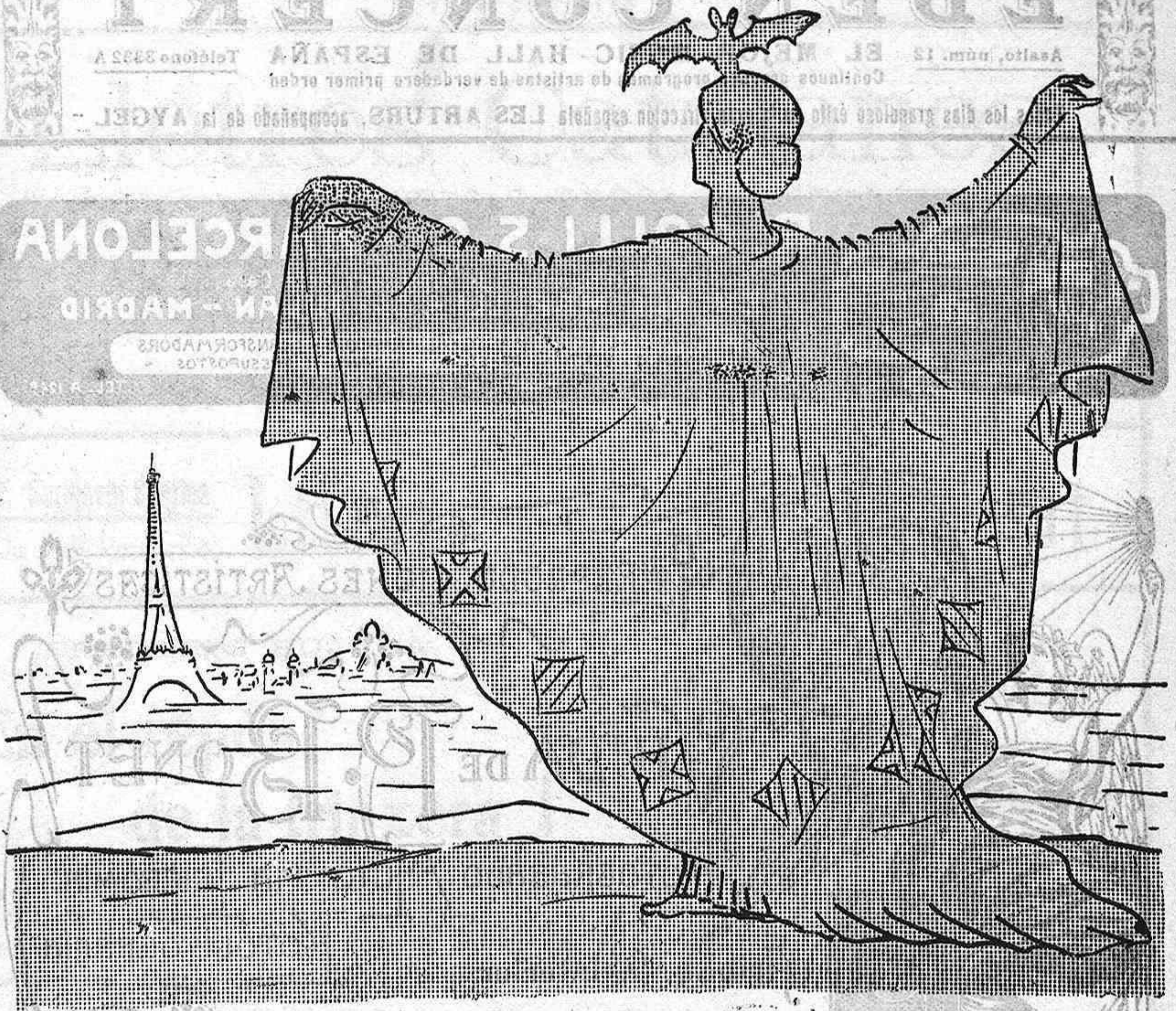
NOTES DE CASA:

De l'«Ateneu Obrer Català» de Sant Martí hem rebut uns programes per als festivals de Sant Joan. Tots aquests consisteixen en ballaruga honesta.

Ditxosos els obrers que en temps de crisi, no tenen altres mals de cap que alçar la cama.

Nosaltres, com que no ballem, no hi assistirem; però celebrem que s'hagin divertit molt.





CRIDANT ALS ORFES DE PARIS

—Infants, veniu a mi!...

Temps enrera donàrem compte de la constitució de una Junta de Defensa de les nostres Rambles. Ara, que això de les Juntes de Defensa ha passat a la història, la Junta *ramblística* ha canviat de nom i es titula... —visca Irlanda!— *Els sin-felners*. I realment, per a anar tot el dia Rambla amunt i Rambla avall, es necessita ésser molt *sin-feiner*.

I per president, en lloc del gran Laporta, no tindran més remei que nomenar a un «funcionari municipal»... S'imposa! A cada hu lo que sigui seu!

A la *Model* hi han actualment *sis* policies detinguts. An aquest pas haurien de deixar anar als lladres i als quincenaires per a que puguin allotjar-s'hi còmodament els súbdits d'En González Rothwos.

I de seguir la cosa així, quan un vagi a la quefatura o a la *Delega* a preguntar per algú de la colla, li diràn:

—S'ha mudaol!

Menys En Salagaray, que sempre serà un *trozo de pan*, que tenen els seus subordinats.

Més d'En Brabo, encare.

Deia el *Ciero* del dissabte:

«... se dice que el senyor Brabo Portillo sufría una gran depresión de ánimo, por cuyo motivo apenas pudo hablar.»

Bé, vaja, que En Brabo no és ja tan *bravo*.

Es, tot lo més, un *miura* que serà condemnat a banderilles de foc.

Per a nosaltres que no estiguin.

Des del Restaurant de Miramar, En Lerroux presenciava les evolucions del submarí alemany.

En Pich era al seu costat i li deia:

—Fijese usted, don Alejandro; parece una ballena.

—No—respongué En Lerroux.—La forma es más bien de tiburón.

En Pich, sense rectificar però volent fer una concessió al quefe:

—Bueno, parece un pescado grande.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8

BARCELONA



# EDEN CONCERT

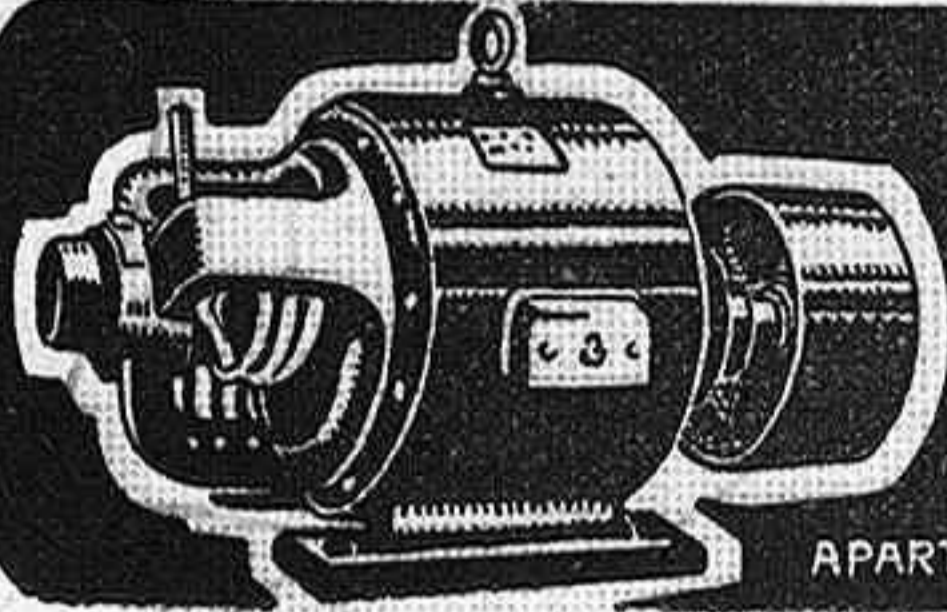
Asalto, núm. 12

EL MEJOR MUSIC-HALL DE ESPAÑA

Teléfono 3332 A

Continuos grandes programas de artistas de verdadero primer orden

Todos los días grandioso éxito de la gran atracción española LES ARTURS, acompañado de la AYGEL



APARTAT 189

## R. COLLI S.C. - BARCELONA

Representants i Depositaris de la Casa

ERCOLE MARELLI & C. - MILAN - MADRID

MOTORS - ELECTRE-BOMBES - ALTERNADORS - TRANSFORMADORS  
DINAMOS - VENTILADORS - ETC. - DEMANIN-SE PRESUPOSTOS

MÉNDEZ - NUÑEZ Nº 17.

TEL. A 1249



REPRODUCCIONES ARTÍSTICAS

# VIUDA DE P. BONET

FOTOGRAFADO AUTOTIPIA TRICROMIA

FOTOLITOGRAFIA

Aribau, 9. Interior

## BARCELONA

# BAZAR DE LA UNIÓN

Carrer de la Unió, 3. - BARCELONA

Útils per a escriptori :: Tintes superiors :: Impressions comercials de totes menes

# TABARIN "MORITZ"

GRANS FESTES TABARINESQUES

RESTAURANT DE PRIMER ORDRE

Plaça Sepúlveda, 183 :: Telèfon 2044 A



Antoni López, llibreter, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: apar. n.º 2  
TELÉFONO 4115

# Lletres Catalanes

VERS I PROSA

SELECCIÓ DE TREBALLS D'AUTORS ANTICS I MODERNS

per A. ROVIRA i VIRGILI

Un tom de 270 planes enquadernat amb tela

Pessetes 3

R. Suriñach Senties

Un tom: Pessetes 4

## Llibre del convalescent

FREDERIC PUJULÀ

### En el repòs de la trinxera

Cartes del soldat a l'amic

Un tom

Pessetes 3'50

### LES CENT MILLORS POESIES DE LA LLENGUA CATALANA

Triades per E. Moliné i Brasés

UNA pesseta

# FAUSTO

GOETHE

TRADUCCIÓ DE

D. Francisco Pelayo Briz

Un tomo: Pesetas 5

## Edicions populars d'En SANTIAGO RUSIÑOL

### En Josepet de Sant Celoni

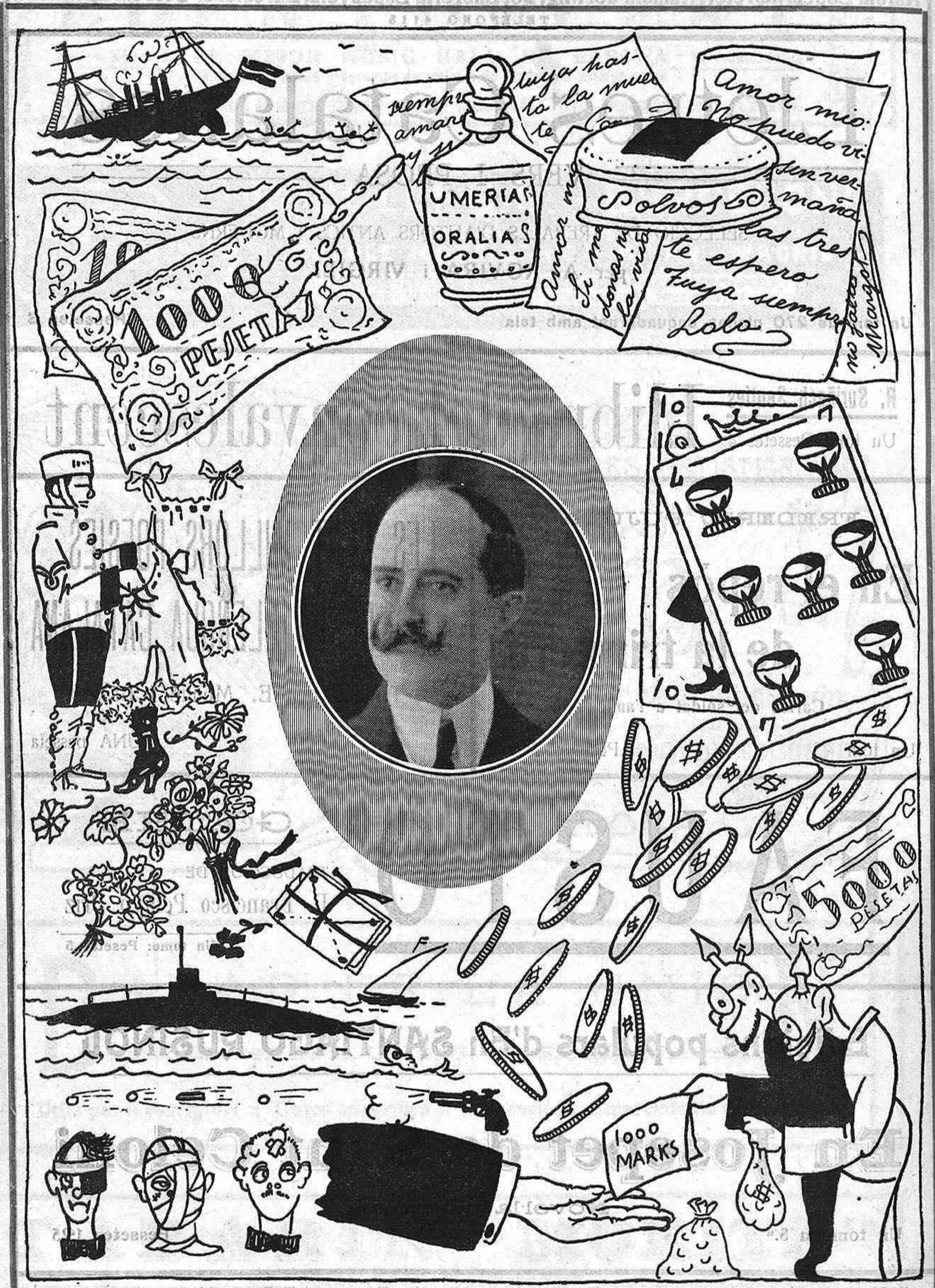
Novel·la picaresca

Un tom en 8.ª

Pessetes 1'25

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos, si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.





Retrat autèntic del famós poliçón-espia Brabo Portillo